

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Provincie Noord-Brabant (NB)
t.a.v. de Provinciale Staten
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

LB 52 P

3541776

DIV_C

MO GRF

Datum 18 februari 2014
Betreft aandachtspunten financieel toezicht 2015

**DGBK/Bestuur,
Democratie en Financiën**
Financieel en
Informatiestelsel

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
Josée Nan

T 06-5073 8360
josee.nan@minbzk.nl

Kenmerk
2014-0000061756

Uw kenmerk

1. Inleiding

Met deze brief informeer ik u, met het oog op de voorbereiding van de begroting 2015 en de meerjarenraming 2016-2018, over een aantal aandachtspunten met betrekking tot het financieel toezicht zoals dat door mij wordt uitgeoefend.

2. Bepalen van de vorm van financieel toezicht 2015

De uitgangspunten om voor het begrotingsjaar 2015 voor het repressieve toezicht in aanmerking te komen zijn:

1. de begroting 2015 dient naar mijn oordeel in evenwicht te zijn of, als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht;
2. de jaarrekening 2013 dient in evenwicht te zijn; indien de jaarrekening niet in evenwicht is, kan dat, afhankelijk van de aard van het tekort, van invloed zijn bij de bepaling van het toezichtregime;
3. de vastgestelde jaarrekening 2013 en de begroting 2015 dienen tijdig, vóór 15 juli respectievelijk 15 november 2014, aan mij te zijn gezonden.

Met het hiervoor genoemde evenwicht wordt het structureel en reëel evenwicht bedoeld. Hiervan is sprake indien, op basis van het bestaande beleid en het vastgestelde nieuwe beleid, de voor het jaar 2015 geraamde structurele lasten worden gedekt door structurele baten en de incidentele lasten worden gedekt door incidentele of structurele baten. Indien dit niet het geval is wordt ook de meerjarenraming hierop getoetst. De term reëel heeft betrekking op de mate van realiteit van de (meerjaren-)ramingen.

3. Algemene aandachtspunten bij de toetsing van begroting en meerjarenraming

A. Algemene uitkering uit het provinciefonds

Uitgangspunt zijn de cijfers uit de meicirculaire 2014.

B. Bezuinigingsmaatregelen/taakstellingen

Ten behoeve van de bepaling van de financiële positie worden alle in de begroting opgenomen bezuinigingsmaatregelen op hardheid en haalbaarheid beoordeeld. Hiermee wordt de realiteit van de ramingen bepaald en daarmee ook de realiteit van het structureel budgettaire saldo van de begroting. Wanneer in de begroting

2015 bezuinigingsmaatregelen of taakstellingen zijn opgenomen waaraan geen of onvoldoende invulling is gegeven, dan worden deze posten door mij in beginsel op de structurele budgettaire ruimte in mindering gebracht. Voor een positief oordeel is het noodzakelijk dat u, als hoogste bestuursorgaan van de provincie, een uitspraak doet over de invulling.

Taakstellingen bij verbonden partijen worden niet als reëel beschouwd, tenzij de desbetreffende verbonden partij of gemeenschappelijke regeling op bestuurlijk niveau heeft besloten deze taakstelling ook daadwerkelijk aan haar eigen organisatie op te leggen.

Datum

18 februari 2014

Kenmerk

2014-0000061756

C. Omvang en inzet dekkingsreserves

Op grond van artikel 62, eerste lid, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv), worden activa met economisch nut tegen het bedrag van de investering geactiveerd. De aanwezigheid van zogenaamde dekkingsreserves moet in samenhang met deze bepaling worden gezien.

Dekningsreserves worden ingezet om de kapitaallasten van bepaalde investeringen te dekken en daarmee het jaarlijks budget te ontlasten. De wijze waarop moet worden omgegaan met de dekkingsreserves is nader uitgewerkt in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK;

<http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/rapporten/2008/03/10/gemeenschappelijk-financieel-toezichtkader-zichtbaar-toezicht-gtk/gtkfeb2008versie14-3-08.pdf>).

Hierin is onder meer bepaald dat de omvang van de reserve voldoende moet zijn om het te dekken deel van de kapitaallasten gedurende de gehele looptijd te kunnen opvangen.

D. Realiteit van de ramingen

Om te bepalen of de ramingen volledig en reëel zijn, wordt onder meer gekeken naar de jaarrekening 2013 (inclusief de bevindingen van de accountant).

Daarnaast zal worden getoetst of de wijzigingen die daartoe per 1 juli 2013 zijn doorgevoerd in het Bbv (artikelen 19, 21 en 23) adequaat zijn doorgevoerd in de begroting 2015. Ook zal in dit verband kritisch worden gekeken naar de paragrafen weerstandsvermogen en risicobeheersing en onderhoud kapitaalgoederen, waarbij de kwaliteit van de laatstgenoemde paragraaf in het financieel toezicht 2015 extra aandacht krijgt (zie onder 4).

E. Overzicht van incidentele baten en lasten

Het overzicht van geraamde incidentele baten en lasten is een onmisbaar document om vast te kunnen stellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting cq meerjarenraming en daarmee van een financieel gezonde situatie van uw provincie.

In het overzicht van incidentele baten en lasten dient op grond van de wijzigingen in het Bbv met ingang van de begroting 2014 een aantal extra gegevens te worden opgenomen. De incidentele baten en lasten moeten per programma worden weergegeven, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. Ook wordt een overzicht gevraagd van de geraamde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Tot slot moeten deze gegevens meerjarig worden opgenomen in het overzicht.

F. Vaststelling structureel en reëel evenwicht

Op basis van het overzicht van incidentele baten en lasten is het mogelijk in de

begroting het berekende structurele en reële begrotingssaldo op te nemen. De manier waarop de provincies Noord-Brabant en Overijssel dit in hun begroting 2014 hebben gedaan kan u hierbij tot voorbeeld strekken.

Datum

18 februari 2014

Kenmerk

2014-0000061756

4. Specifieke aandachtspunten bij de toetsing

Ook dit jaar wil ik bij mijn toezicht extra aandacht geven aan de paragraaf verbonden partijen. Ik heb bij mijn beoordeling van de programmabegroting 2014 getoetst of deze paragraaf voldoende informatie geeft over het belang (aandeel) dat de provincie in verbonden partijen heeft en over de risico's die uit dit belang kunnen voortvloeien. Over de uitkomst van deze toetsing voor uw provincie bent u geïnformeerd in mijn brief van december 2013.

Ik heb geconstateerd dat de informatie over de verbonden partijen in de provinciale begrotingen verder is verbeterd, maar nog niet in alle opzichten voldoet aan de eisen die in art. 15 Bbv zijn gesteld aan de lijst van verbonden partijen. Geen enkele provincie heeft ramingen voor 2014 opgenomen. Hierdoor kan niet worden vastgesteld of (indien dit van toepassing is) voor de bijdrage van de provincie aan de verbonden partij in de programmabegroting voldoende middelen zijn gereserveerd. Dit is van belang omdat de praktijk is dat verbonden partijen steeds vaker over geen of weinig eigen vermogen beschikken. Hogere kosten van de verbonden partij leiden daardoor direct tot een hogere bijdrage van de deelnemer(s).

Per 1 juli 2013 is het Bbv aangepast waar het de voorschriften betreft die voor de paragraaf verbonden partijen gelden. De paragraaf dient voortaan een overzicht te bevatten van alle verbonden partijen waaraan de provincie deelneemt met de volgende informatie:

- de naam en vestigingsplaats;
- het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd;
- de geraamde veranderingen gedurende het begrotingsjaar (2015) in het belang dat de provincie in de verbonden partij heeft;
- het geraamde eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar (2015);
- het geraamde resultaat (in 2015) van de verbonden partij.

Ik zal nagaan of de gevraagde informatie in de begroting 2015 aanwezig is en of daarnaast in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing inzicht wordt gegeven in de risico's die worden gelopen door deelname aan verbonden partijen.

In tijden van financiële krapte neemt de kans toe dat aan het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen minder prioriteit wordt gegeven. De gevolgen doen zich vooral op de langere termijn gelden in de vorm van achterstallig onderhoud en/of kapitaalvernietiging. De gezamenlijke financieel toezichthouders hebben daarom besloten dit jaar extra aandacht te schenken aan de kwaliteit van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Daarbij zal ik ondermeer bezien of deze paragraaf voldoende ingaat op de volgende aspecten:

- de actualiteit van de diverse onderhoudsplannen;
- de looptijd van de onderhoudsplannen;
- het al dan niet hebben van achterstanden in het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen (en zo ja of daarvoor voorzieningen zijn getroffen);
- het reserveren van middelen voor de uitvoering van regulier klein en groot onderhoud;
- vervangingsinvesteringen in wegen, waterwegen en bruggen.

5. Tot slot

Het huidige Gemeenschappelijk financieel toezichtkader dat wordt gebruikt voor het toezicht van BZK op de provincies en voor het provinciale toezicht op de gemeenten dateert van februari 2008. Sinds die tijd hebben zich ontwikkelingen voorgedaan, zoals de invoering van het criterium 'structureel en reëel evenwicht', die aanleiding vormden het toezichtkader te actualiseren. Zodra het bijgestelde Gemeenschappelijk financieel toezichtkader bestuurlijk is vastgesteld, wordt u daarvan op de hoogte gebracht.

Van ambtelijke zijde zal contact worden opgenomen met de betreffende medewerkers van uw provincie, zodat in de voorbereiding bij het opstellen van de begroting 2015 en de meerjarenbegroting 2016-2018 met de in deze brief genoemde aandachtspunten rekening kan worden gehouden.

Ik heb Gedeputeerde Staten een afschrift van deze brief gezonden.

Hoogachtend,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

b.a.

T. Livius

Directeur Bestuur, Democratie en Financiën

*M.H. Wijnma
wnd. det. BDF*

Datum

18 februari 2014

Kenmerk

2014-0000061756